

PREGÓ DE NADAL LLEIDA 2015

Una salutació i un agraïment cordial a tots els que us heu reunit aquesta nit i en aquest lloc, casa de tots, per escoltar el pregó del Nadal. A més de la salutació vull que consti el meu sincer agraïment a l'Agrupació de Pessebristes per la seva invitació. La presència dels Paers amb el Paer en cap em produeix una profunda satisfacció pel que significa de reconeixement per a aquestes benvolgudes festes.

El contingut del pregó pot caure en una aparent contradicció. Les meves paraules anuncien alguna cosa que els oïdors ja coneixen perquè qui parla i els qui escolten participen de l'alegria de l'esdeveniment anunciat. Fugint de la rutina volem expressar la novetat del que suposa la festa del Nadal. Sembla un missatge nou però ja ha estat escoltat abans, és un missatge bonic que, de vegades, enlletgim amb les nostres accions, és un missatge net i clar que en massa ocasions embrutem amb el nostre pecat. És l'esperat pregó que recorda a les vostres oïdes les relacions amoroses i plenes de misericòrdia de Déu amb la humanitat. Comença amb el naixement del seu Fill anunciat per l'àngel Gabriel a una noia de Natzaret que es deia Maria.

És la història de la salvació que viu el poble cristià. La creació de l'home, la caiguda i el pecat, l'elecció del poble jueu, la seva esclavitud i alliberament, la promesa d'un Redemptor, l'encarnació del Fill de Déu, el seu naixement a la ciutat de Betlem, la seva vida a Galilea i Judea i la seva mort i la seva resurrecció a Jerusalem. És la història més meravellosa rebuda i mai totalment acceptada. Vista amb fe i feta cultura.

La història és coneguda perfectament per tots vosaltres. Cada any col·loqueu el fet històric narrat pels evangelis al centre de la vostra vida social i ho convertiu en una manifestació cultural amb senyals d'identitat pròpia. Aquesta manifestació neix de la fe d'un poble que ha après, ha celebrat i ha anunciat a Jesucrist a través de les generacions successives de lleidatans i lleidatanes. Comentant el desenvolupament social dels esdeveniments del segle XX, l'escriptor José Jiménez Lozano deia “que no hi ha més remei que tirar una mirada, amb temor i tremolor, a un fet decisiu que ha donat un gir a la història humana, perquè tant el conèixer i el sentir com el viure dels homes han quedat totalment afectats” (El narrador i les seves històries, pàg. 33). Ho podríem referir i aplicar perfectament al fet històric que ara anunciem.

Quin significat té aquest acte, aquest anunci d'un esdeveniment ja conegut? Els qui m'escolten potser no afegiran res nou als seus coneixements. Saben

el que va ocórrer. En tot cas, actualitzen la seva memòria i queden totalment afectats pel protagonista de la història. El mateix em passa a mi, pregoner d'aquest any, que recordo la meua infància en la llar familiar vivint l'alegria de la festa, que vinc d'una altra comunitat diocesana i que ara sóc el vostre bisbe. Per primera vegada compartiré amb vosaltres l'anunci i la celebració de l'esdeveniment, després de l'encàrrec que em va confiar el Sant Pare el passat mes de juliol per presidir en la caritat aquesta església diocesana.

L'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes em va demanar insistentment que aquest primer any fos el pregoner de la festa més entranyable de l'any i no vaig trobar raons per negar-me. En acceptar, sabia que es combinava el risc de no estar a l'altura dels pregoners anteriors amb el privilegi i l'honor de col·laborar en totes les vostres activitats. Pretenc participar en totes les iniciatives de les comunitats cristianes i afavorir amb les meves paraules i la meua presència la tasca evangelitzadora.

Tots sabeu que aquest pregoner anuncia aquest any el que ha viscut de manera semblant al vostre en una altra terra, en un poble de la zona nord d'Alacant on vaig néixer i en diferents comunitats cristianes de l'arxidiòcesi de València on vaig exercir molts anys com a prevere i com a bisbe auxiliar. Més tard vaig presidir aquestes celebracions a la diòcesi de Menorca i, ara, com a pare i pastor, pronuncio el PREGÓ DE NADAL a la comunitat de Lleida on, si Déu vol, viuré amb alegria renovada la celebració. Vull deixar constància d'una primera afirmació: fer realitat en vida pròpia tot allò que anuncia als altres i no descansar mai fins que tots ho coneguim.

I el compromís adquirit és al mateix temps per a mi una gran responsabilitat. És també motiu d'orgull i satisfacció. Perquè em donarà ocasió d'anunciar de nou el fonament de la meua vida i perquè em permet compartir amb tants germans la fe rebuda. És, a més, satisfactori comprovar l'existència de tants cristians, desconeguts fins ara per mi, que viuen amb autenticitat la seva fe i l'expressen amb alegria.

El nostre diccionari defineix en una de les seves accepcions la paraula pregó com discurs literari en què s'anuncia al públic la celebració d'una festivitat i s'anima als presents a participar-hi.

Quan defineix al pregó com un discurs està portant la nostra reflexió al món de la paraula, del llenguatge, de la comunicació. És el que identifica a l'ésser humà. És la paraula la que permet la relació entre els homes i la que ens apropa a comunicar la nostra intimitat amb el propi Déu. És la paraula

–el logos- la que es fa home i assumeix la naturalesa humana. És la paraula que profereix el mateix Déu perquè aquesta terra s'animi i sigui l'estatge de les criatures. Amb la paraula nomenem les coses, les identifiquem i ens apropiem de la seva essència els éssers humans. La paraula permet que ens assemblem al mateix Déu que ens converteix en senyors de tot.

La paraula expressa el que la raó crea, imagina o descobreix.

Quin àmbit més sublim el que està relacionat amb el llenguatge de les coses!

També la paraula té un vessant negatiu quan s'utilitza per blasfemar o per insultar, ferir o menysprear als semblants. Quan apareix com a suport de la mentida o l'ocultació. Quan es redueix a l'emissió de sons o sorolls que ens endinsen en la irracionalitat. La paraula pot dominar als altres i fer-nos esclaus de les nostres pròpies passions quan no li donem el sentit diví, adequat i ple perquè la nostra existència aconseguixi una autèntica autonomia personal i restableixi relacions d'igualtat amb tots els nostres semblants.

La paraula, com tot el que és humà, és ambivalent. Té dos rostres. Manifesta dues línies diferents i contradictòries d'actuació. Demano a Déu que aquesta nit només utilitzi les meves paraules, el meu discurs, en el seva més noble significació. Que siguin paraules plenes de sentit, que siguin sinceres, autèntiques; que la seva pronunciació s'adeqüi al més sagrat que l'ésser humà posseeix: la manifestació de les meravelles de Déu sobre la humanitat, com diu el salm; la narració del misteri més insondable que ens ha estat revelat, l'Encarnació i el Naixement del Fill de Déu.

Que les meves paraules ajudin a tots els presents a recordar i a recrear els primers moments de la vida del Redemptor. Que aquest tràngol tan ple de vida sigui transmès als meus oïdors sense cap tipus de contrasentit. Sense hipocresia. Deia en un sermó el Cardenal Newman l'any 1831 comentant un text de l'evangeli de Sant Lluc que “la hipocresia és no només que una persona enganyi a unes altres, sabent en tot moment que els està enganyant, sinó enganyar-se a si mateixa i als altres al mateix temps; buscar la lloança de la gent mitjançant una manifestació de religiositat exterior sense adonar-se que està estimant la seva pròpia lloança més que la lloança de Déu, i que parla molt més del que practica” (Sermons parroquials 1, pàg. 142).

El pregó d'aquesta nit vol ser un discurs ple d'elogis cap a la festa més entranyable dels cristians. Amb el record posat en aquell primer Pregó de l'arcàngel Gabriel a la Mare de Déu. Anunci de la vinguda de Jesucrist que

ens portava la salvació definitiva. Paraules carregades d'elogis cap a ella i cap a l'esdeveniment.

I també amb el record de l'anunci del mateix Senyor quan a meitat de la seva vida pública dóna a conèixer el desenllaç de la seva existència. Va resultar incomprensible i inacceptable per als seus deixebles. L'amor i la gràcia del Senyor van canviar els sentiments dels seus seguidors. Malgrat les negacions i traïcions, de les infidelitats i dels abandonaments, els mateixos deixebles van rebre la notícia de l'esdeveniment salvador i van ser els qui es van encarregar posteriorment de comunicar-ho al món sencer.

A causa d'aquesta mateixa predicació, ho van pagar amb la seva vida. Recordin els nombrosos passatges del llibre dels Fets dels Apòstols i els textos d'algunes cartes del Nou Testament. Amb quin coratge i fortalesa pregonaven els apòstols la vida del seu Senyor. Ells van fer per primera vegada el pregó en cadascun dels pobles i ciutats on acudien per parlar de Jesús i per fundar comunitats de seguidors. Naixia l'Església i els apòstols no reparaven en elogis per explicar a tots el compliment de les promeses de Déu amb el Naixement del seu Fill.

Amb seguretat ompliria d'estranyesa i sorprendria moltíssim als qui sentien per primera vegada l'anunci de l'Encarnació. Déu s'havia fet un de nosaltres i assumia la seva naturalesa acompanyant a la humanitat en totes les seves vicissituds. Només ho esperava la resta d'Israel per omplir de felicitat les seves vides i donar glòria al Creador. Uns altres procuraven eliminar la vida del Nascut. I molts altres, plens d'indiferència, estaven ocupats en les seves tasques diàries i van ignorar que a la cova de Betlem començava la plenitud de la salvació. Va ser un tracte més aviat insuls el que molts li van donar a aquest home que només anava a viure i a predicar la proximitat i l'amor, el perdó i la misericòrdia posant-se al el servei de tots; que volia que els éssers humans es consideressin germans perquè tots ells eren fills d'un mateix Pare, el del Cel. I l'escoltaven amb sorpresa i admiració.

La mateixa predicació del Senyor anava acompanyada de fets i dites. La referència a la vinya i a llurs treballadors, als sembrats i a la preocupació pels ocells i les flors, la trucada a la conversió i al compromís per acceptar i predicar el Regne de Déu iniciat per Jesús, feia que s'estengués a poc a poc per aquell vast Imperi Romà, la comunitat dels cristians, l'Església que va fundar i volia el Senyor. Aquest és el nucli essencial de la predicació de Jesús. “El Regne de Déu és la vida en plenitud, i ho és precisament perquè no es tracta d'una ‘felicitat’ privada, una alegria individual, sinó el món en la seva forma més justa, la unitat de Déu i el món” (Benet XVI, “Jesús de Natzaret”, pàg. 408).

Aquesta unitat es va plasmar en un signe, el de la creu, que va identificar als cristians. L'altre signe que ara contemplem, el pessebre, té reminiscències de tendresa, de pau i de felicitat. La nostra mirada no pot prescindir de l'efecte totalitzador de la vida de Crist, des del bressol fins a la creu. Per això allí on s'assentaven les primeres comunitats de cristians, construïen un temple per escoltar la Paraula de Déu, per celebrar el misteri de Jesucrist i per compartir els seus sentiments posant els béns de cadascun al servei de tots. I en l'exterior d'aquest temple posaven una creu que la distingia com a casa dels cristians. I en tants llocs on, al llarg de la història, s'ha culminat la construcció material o la tasca espiritual amb el signe de la creu. L'evangelització de pobles i continents s'ha portat a terme amb la creu de Crist en una mà per mostrar al món d'on provenia la salvació.

I així fins avui. El missatge de Jesús de Natzaret s'ha estès pel món sencer. S'ha introduït en el cor de multitud d'éssers humans i de pobles i cultures. S'ha predicat al llarg dels segles florint diferents sensibilitats en un únic seguiment cap a la seva persona.

Quants homes i quantes dones de diversa procedència, de diferents èpoques s'han sentit atrets pel crucificat i ressuscitat d'entre els morts! Pastors, predicadors, poetes i reis, camperols i obrers, fundadors i doctors, mares de família i verges... tots ells sentint, fent vida i també donant a conèixer als altres el Regne predicat per Jesús. Amb serveis diferents: fundant escoles i universitats, aixecant hospitals i leproseries, atenent a orfes i vídues, recollint a ancians i abandonats...

Perquè l'acceptació de la creu de Crist exigeix l'acceptació de les creus dels germans. L'ha pres la nostra condició humana, s'ha rebaixat fins a la mort en creu i vol que els seus seguidors continuïn la seva obra. Quin llegat d'amor i de compromís per a tots més immens. És la presència pública de cada cristià en particular i de tota l'Església en general.

La nostra és una història llarga en anys i plena de contingut. I sempre amb la mirada posada en la vida i en la persona de Jesús. La mateixa que ha florit en llocs tan diferents de la nostra terra.

I també aquí a Lleida. Ciutat plena d'història i de tradicions. Carregada de vides humanes que s'han desgastat per l'Evangelí. Que han fet de les seves existències una ofrena plena al Senyor Déu. I que ens han transmès la gloriosa herència de la fe. I això és el que celebrem cada any. I això és el que us anuncio aquesta nit recollint el testimoni dels vostres avantpassats: que l'amor del Senyor per tots nosaltres li va portar a oferir-nos el regal del

naixement del seu Fill. I això ens omple de satisfacció, dóna sentit a les nostres vides i ens compromet amb els nostres semblants.

Comproveu el que us deia fa uns moments. No hi ha cap novetat en el meu pregó. I no obstant això conserveu l'interès perquè algú us recorda, us actualitzi, us animi a viure amb major autenticitat, i amb entranyes de misericòrdia el regal del Nadal. I això és ja molt positiu per evitar caure en la rutina, en el desconeixement o en la desconfiança. És una festa vostra, la de tot el vostre poble que voleu mostrar al món sencer. I aquesta festa té un personatge central: Jesucrist. Amb altres actors secundaris de diferent importància, la Mare de Déu i sant Josep, els àngels, els pastors.

Entre ells podríem assistir com una massa coral tots nosaltres que hem acceptat amb absoluta llibertat cantar i contar la seva glòria. En l'àmbit personal i en el comunitari com a membres d'agrupacions, germanors i confraries, com a integrants de parròquies i comunitats on compartim i anunciem la misericòrdia de Déu Pare i l'alegria de la fe.

No podem oblidar que l'Església està celebrant en aquests moments l'ANY SANT DE LA MISERICÒRDIA, convocat pel papa Francesc que va començar el passat 8 de desembre i tindrà la seva conclusió el dia de la Solemnitat de Crist Rei del proper 2016. És un temps de gràcia que tots nosaltres hem d'aprofitar per experimentar la misericòrdia que Déu té amb cadascun de nosaltres i per contemplar el rostre de la seva misericòrdia ja que és el seu Fill al que adorem com a Nen que neix la nit santa del Nadal. Amor, perdó i misericòrdia són sinònims que personalitzem en Jesucrist i que desitgem perllongar com a conseqüència durant tota la nostra vida com a resposta al regal de Déu. Volem ser misericordiosos com el Pare i ens convidem mútuament a practicar amb els nostres germans les obres de misericòrdia.

És una invitació que requereix esforç personal per a la seva realització. En ocasions ens sembla difícil, però mai és impossible el seu compliment. Ens ho garanteix la gràcia del Senyor i la companyia de tants germans que, amb el seu exemple, ens acompanyen en el camí de la vida. També poetes, músics i artistes de moltes disciplines ens han fet vibrar pel naixement de Jesús i ens hem emocionat amb les seves paraules, les seves melodies i els seus records. Agraïm la seva aportació i la seva companyia a tots ells. Valguin uns versos d'un poeta francès, Charles Péguy, com a referència i representació de tots els que han escrit i han viscut el Nadal:

“Feliç, diu Déu, el que segueixi sent un nen
I guardi la innocència primera...”

Aquest pregó acaba amb la part final de la definició del diccionari, incitant-vos a participar en la festivitat. És tan important aquesta festa, té tanta profunditat el relat, és tan immens el resultat de la vida del Senyor que no fareu una altra cosa millor que participar en el que representeu. Prendre part significa endinsar-vos en el misteri, fer seu i interioritzar el que us han ensenyat.

No us manteniu al marge, introduïu la vostra persona en la història del mateix Senyor. Prendre part, participar. Significa apropiat-se de la paraula per orientar i donar sentit a la vostra existència. Munteu uns escenaris i participeu d'unes representacions que beuen de les fonts de la vida i banyen tot vostre ésser; és una representació que s'ha fet cultura al vostre poble, al llarg dels anys, però queda actualment en la vostra comunitat cristiana local com una ajuda i com un servei a una vida no d'aparences, no de muntatge teatral, sinó de coherències, de profunditats, de proximitat i d'identificació amb Crist que neix per a la nostra salvació.

A més de l'acte de fe que suposa aquest esdeveniment del Nadal a Lleida és també una manifestació cultural que enfonsa les seves arrels en el cor de tots els seus habitants. És cert que la fe cristiana esdevé en producció artística (musical, arquitectònica, literària...) de la qual gaudeixen tots els que la contemplen. És certa la valoració positiva que la societat ha realitzat en els aspectes culturals de la fe. Els cristians hem contribuït molt eficaçment al desenvolupament cultural en tots els àmbits al llarg dels segles. Els cristians sabem que la nostra fe s'expressa i es concreta en el culte a Déu i en el servei a l'Església i als semblants. I això és fonamental. Afecta a la vida personal i comunitària i possibilita una trobada amb el Senyor que renova la nostra existència des de les arrels i refà les relacions entre les persones. El secundari és la conseqüència cultural de la fe que s'ofereix a la societat i roman entreteixida en els seus fonaments.

Recorrem al passat per recordar l'esdeveniment fundacional, també per agrair la vida i la fe que ens han transmès els nostres avantpassats però no volem convertir la fe en arqueologia, ni els temples i catedrals en museus ni les imatges que venerem en productes culturals ni les nostres processons en improvisades manifestacions de carrer. El que fem i celebrem és un acte de fe personal en el Senyor que neix i en una acció de la nostra Església. El que manifestem és una fe viscuda amb autenticitat i comunicada amb entusiasme a tothom.

Que aquesta festa emboliqui la vostra vida de sentit ple. Que us ompli d'alegria i d'esperança. Que participeu amb autenticitat i coherència

personal. Que la vostra Associació i altres parròquies i centres cristians siguin espais d'educació en la fe i suport comunitari durant tot l'any. Que aquesta festa, que és un regal de Déu per a tots, sigui celebrada amb moltíssima solemnitat i familiaritat en la vostra ciutat. Que atragueu a molts a viure-la de la mateixa manera.

Lleida, 19 de desembre de 2015

+Salvador Giménez Valls
Bisbe de Lleida.